

GRÖNA BILISTER

Miljöbästa Hyrbilsfirma 2012

Hyrbilen är en viktig pusselbit för hållbar bilism!

Hyrbilen är en viktig pusselbit för hållbar bilism!

Bilen innebär en frihet, men att äga, besiktiga, serva, reparera och försäkra bilen förknippas inte alltid med frihetskänslor. Tvärtom kan det för många vara en lättnad att kunna överlåta detta åt en professionell aktör och bara ha bilen när man verkligen har nytta av den. Det möjliggörs med hyrbilar, och hyrbilar medför stor miljönytta av flera skäl.

- Om man inte äger bil utan istället hyr, minskar de onödiga bilresorna medan gång, cykling och bussresande ökar.
- Hyrbilarna är miljöbilar i väsentligt högre grad än övriga bilar, och här man kan prova en elbil eller laddhybrid för första gången.
- Hyrbilen körs ca 4 000 mil per år, mer än dubbelt så långt som privatbilen, vilket minskar det totala bilbehovet.

Gröna Bilister har granskat branschen för femte gången, och Hertz är 2012 års Miljöbästa Hyrbilsfirma. Igen. Hertz vinner både totalt och flest delgrenar. Det visar att ledningen på miljöområdet fås genom ett långsiktigt arbete och genom att ha ett helhetstänk där alla viktiga aspekter finns med. Samtidigt finns det inget i vad Hertz har gjort som inte vilken som helst av de andra hyrbilsfirmorna hade kunnat göra, och även hos Hertz finns det mycket kvar att förbättra.

Mattias Goldmann

Mattias.goldmann@gronabilister.se

0703-090045

Hyra bil – fem enkla tips

1. **Begär alltid miljöbil när du hyr – och efterfråga den med lägst klimatpåverkan.**
2. **Vänd i dörren om du inte får miljöbil trots att du fått det bekräftat.**
3. **Klimatkompensera körda mil – flera hyrbilsföretag har program för det. Använd annars Gröna Bilisters webbtjänst.**
4. **Gå ner en storleksklass när så är möjligt.**
5. **Samåk och cykla – och efterfråga att hyrbilsfirman hjälper dig att arrangera det.**

Enkäten

Denna enkät har en större systematik än tidigare, med en teoretisk maxpoäng på 100; så ser ett idealiskt hyrbilsbolag ut enligt Gröna Bilister. Enkäten har skickats på remiss till samtliga hyrbilsbolag och vissa förändringar har därefter gjorts, men sådant som inte har konkret miljöpåverkan (t.ex. övergripande miljömål, miljöpolicy) har inte tagits med, inte heller sådant som bedöms ha liten betydelse i totalen (t.ex. miljöpåverkan från kontorsverksamhet), inte heller sådant som är av stor betydelse men inte berör miljö (t.ex. säkerhet).

Den samlade enkäten med poängsättningsmatris återfinns i slutet av rapporten.

Budget, Hyrbilen och Mabi har trots upprepade påminnelser valt att inte besvara enkäten.

Bilar

I omställningen till avgasfri bilism kan hyrbilsfirmorna spela en mycket viktig roll. De kan vara först att skaffa elbilar och laddhybrider och därmed skapa en lokal marknad, de kan inom något år förse begagnatmarknaden med elbilar och de kan underlätta för vanliga konsumenter att testa en elbil en helg eller vecka innan man beslutar sig för att köpa en. Därmed betygssätts antalet elbilar särskilt.

Samtliga bolag har ökat andelen miljöbilar kraftigt sedan år 2010, och OKQ8 har nu som enda bolag nått det mål vi föreslog för år 2015 – 100 % miljöbilar. Också Statoil ligger mycket nära, efter en rejäl uppryckning de senaste åren. Mer traditionella hyrbilsfirmor anför ofta att ”bensinbolagsuthyrarna” enklare kan nå en hög miljöbilsandel, eftersom de inte behöver ha ett fullsortiment av bilar. Vi är dock skeptiska till denna argumentation eftersom det nu finns miljöbilsalternativ i alla storleksklasser, inklusive SUV:ar och fyrhjulsdrivna bilar. Därtill anför OKQ8 ungefär motsatt argument, de har hög andel flyttbilar och liknande, och här är miljöbilsalternativen få.

Företag	Miljöbilsandel % (2010)	Elbilar	Snittutsläpp CO2/km	Samlad poäng
Avis	64	1	141	12 (6+1+5)
Europcar	81 (65)	0	131,1	14 (8+0+6)
Hertz	70 (65)	8	149	20 (7+8+5)
OKQ8	100 (82)	2	157	16 (10+2+4)
Sixt Biluthyrning	41 (25)	0	135	10 (4+0+6)
Statoil	98 (58)	2	113	19 (9+2+8)
Toyota Rent a Car	60 (41)	0	132	12 (6+0+6)

Drivmedel och däck

Vad gäller vilka bränslen hyrbilsföretagens bilar drivs på, har det skett en mycket stor förändring de två senaste åren, från biodrivmedel till främst diesel. Av Statoils miljöbilar drevs 93 % med förnybara bränslen 2010, nu är andelen 2 %. Avis hade 90 % förnybart bland miljöbilarna, nu är 22 % av deras flotta driven på etanol och gas.

Hyrbilsfirmorna tankar ofta sina fordon själva inför att de lämnas till kund, och vilka val de gör här har stor betydelse för den totala klimatpåverkan. Det kan också betyda att drivmedelsbolagen etablerar förnybara drivmedel på flygplatser och liknande, och har alltså även en indirekt betydelse.

Vi granskar också i vad mån hyrbilarna förses med dubbfria vinterdäck, vilket minskar partikelhalterna främst i innerstäderna. Här är skillnaderna mycket stora, där OKQ8 anger att de har stora avtalskunder som kräver dubbdäck i sina upphandlingar, medan flera bolag nu har mer dubbfria än dubbade vinterdäck.

Företag	Andel bilar på förnybara drivmedel	Andel tankade förnybara drivmedel	Dubbfria vinterdäck	Poäng
Avis	22	20%	60%	6 (2+2+2)
Europcar	35	Ca 35%	41%	8 (3+3+2)
Hertz	24	21%	50%	6 (2+2+2)
OKQ8	12,4	33%	Mycket få	4 (1+3+0)
Sixt Biluthyrning	2	6%	85%	3 (0+0+3)
Statoil	0	2%	57%	2 (0+0+2)
Toyota Rent a Car	6	0%	60%	2 (0+0+2)

Information

Det är viktigt att kunden enkelt kan begära miljöbil vid telefon- och Internetbokning (utom om man endast har miljöbilar), och man bör få tydlig information om bilens klimatpåverkan. Därtill är det positivt om kunden får information om hur man kör sparsamt, sk "eco-driving".

Samtliga hyrbilsbolag erbjuder nu kunden att boka miljöbil via telefon och internet, men våra stickprov visar att de större hyrbilsbolagen relativt ofta i slutändan har en annan icke-miljöbilsklassad bil när man väl kommer för att hämta bilen. Ingen miljömässigt godtagbar kompensation sker då, istället får man t.ex. en uppgradering av bilens storlek. Gällande bilens klimatpåverkan skiljer det sig åt; flera bolag anger att man inte kan ange detta vid bokningstillfället eftersom man har flera olika bilmodeller i varje storleksklass. De menar att det räcker att få informationen när bilen hämtas ut, men då är det ju för sent för att påverka bilvalet. Europcar, Hertz och Toyota kan leverera informationen vid bokningstillfället.

2010 anförde vi att ”Hyrbilsföretagen måste bli bättre på att informera om sparsam körning. Gröna Bilister anser att Avis exempel med att hänga en bricka i backspeglarna är bra. De andra företagen bör följa deras initiativ och vi är medvetna att några företag är på gång.” Det har nu hänt – alla hyrbilsföretag erbjuder information till kunden, vanligen på tydlig plats i bilen. Hertz och OKQ8 har också information på bildskärmar på sina stationer och på sin webb.

Företag	Miljöbilsbokning	Klimatpåverkan bokning/faktura	Sparsam körning	Poäng
Avis	Ja	Nej/om önskat	Ja	11 (5+3+3)
Europcar	Ja	Ja	Ja	13 (5+5+3)
Hertz	Ja	Ja	Ja	13 (5+5+3)
OKQ8	Ja	Nej/om önskat	Ja	11 (5+3+3)
Sixt Biluthyrning	Ja	Nej/om önskat	Ja	11 (5+3+3)
Statoil	Ja	Nej	Ja	8 (5+0+3)
Toyota Rent a Car	Ja	Ja	Ja	13 (5+5+3)

Klimatkompensation

Även om man hyr en miljöbil, finns en viss klimatpåverkan kvar. Det gäller särskilt om bilen går på fossila drivmedel och med minsta möjliga marginal kvalar in som miljöbil. Därför är det värdefullt att klimatkompensera de kvarvarande utsläppen, och Energimyndigheten rekommenderar att det sker genom utsläppsrätter inom EU:s handelssystem eller medelst utsläppsminskande projekt i tredje världen. Inget bolag inkluderar detta generellt i sina hyrbilar, OKQ8 har kommit längst genom att klimatkompensation ingår i sommar- och julkampanj till alla privatkunder, för personbilarna /67 % av bilflottan). Hertz har klimatkompensation i vissa företagsavtal, och Europcar har nyligen lanserat ”Grönare hyrbilsaffärer” där det ingår klimatkompensation.

När klimatkompensation erbjuds frivilligt när inget bolag upp till särskilt höga andelar av den totala bokningen, dock är OKQ8 bäst. Flera företag erbjuder inte alls möjligheten.

Företag	Ingår? (Alla/vissa)	Erbjuds mot kostnad? (Enligt STEM?)	Andel av hyrorna?	Poäng
Avis	Nej	Nej	0%	0
Europcar	Nej	Ja (nej)	3%	4 (0+3+1)
Hertz	Vissa	Ja (ja)	3%	7 (1+5+1)
OKQ8	Privatkunder, sommar och jul	Ja (ja)	8%	9 (2+5+2)
Sixt Biluthyrning	Nej	Ja (ja)	3%	6 (0+5+1)
Statoil	0	0	0%	0
Toyota Rent a Car	Nej	Nej	0%	0

Köra mindre

Den miljömässigt bästa milen är den som inte körs alls, och hyrbilsfirmor kan bidra till att minska bilkörandet genom att ha en prissättning som stimulerar till planerad körning, och genom att erbjuda andra transportmöjligheter än bilen. De är också värdefullt om hyrbilsföretagen kan erbjuda andra möjligheter att transportera sig än att åka bil, t.ex. cyklar, elmopeder – eller videokonferenser som gör att man inte måste transportera sig alls. Vidare är det utmärkt om firmorna kan stimulera samåkning.

OKQ8 menar att frågan missgynnar dem, då de är stora på uthyrning av lastbilar, där utrymmet för samåkning är mindre och möjligheten att ersätta med en videokonferens eller en moped obefintlig. Det hade dock inte hindrat dem från att erbjuda detta på personbilssidan. Hertz erbjuder samåkning via sin specialsite roadmate.se och Avis har med detta i avtal med storkunder. Sixt stimulerar samåkning i den bemärkelsen att de föreslår en större bil när en kund vill boka flera mindre.

”Fria mil” är fortsatt vanligt i branschen och riskerar leda till onödigt långa körsträckor, men OKQ8, Hertz och Statoil har nu under 50 % fria mil, räknat på dygnshyror. Sixt anger uttryckligen att de vill ha så låg andel fria mil som möjligt.

Företag	Andel fria mil	Samåkning	Cykel, elmoped, videokonferens	Poäng
Avis	50%	Nej	Nej	5 (5+0+0)
Europcar	64%	Nej	Nej	3 (3+0+0)
Hertz	47%	Ja	Nej	8 (6+2+0)
OKQ8	38%	Nej	Nej	7 (7+0+0)
Sixt Biluthyrning	60%	Ja, i viss mån	Segway, elcyklar	7 (4+1+2)
Statoil	46%	Nej	Nej	6 (6+0+0)
Toyota Rent a Car	60%	Nej	Lånecyklar	6 (4+0+2)

Samlad bedömning

Den samlade bedömningen är enligt nedan.

Företag	Bilar	Drivmedel och däck	Information	Kompensation	Köra mindre	Poäng
Avis	12 (6+1+5)	6 (2+2+2)	11 (5+3+3)	0	5 (5+0+0)	34
Europcar	14 (8+0+6)	8 (3+3+2)	13 (5+5+3)	4 (0+3+1)	3 (3+0+0)	42
Hertz	20 (7+8+5)	6 (2+2+2)	13 (5+5+3)	7 (1+5+1)	8 (6+2+0)	54
OKQ8	16 (10+2+4)	4 (1+3+0)	11 (5+3+3)	9 (2+5+2)	7 (7+0+0)	47
Sixt	10 (4+0+6)	3 (0+0+3)	11 (5+3+3)	6 (0+5+1)	7 (4+1+2)	37
Statoil	19 (9+2+8)	2 (0+0+2)	8 (5+0+3)	0	6 (6+0+0)	35
Toyota	12 (6+0+6)	2 (0+0+2)	13 (5+5+3)	0	6 (4+0+2)	33

Topplista

Hertz är Miljöbilsbästa hyrbilsfirma 2012. Hertz är ensam om att nå över 50% av vad Gröna Bilister definierat som en idealisk hyrbilsfirma. Hertz är ensam vinnare i kategorierna ”Bilar” och ”Köra mindre” och delad vinnare i kategorin ”Information”.

OKQ8 kommer på andra plats och är vinnare i kategorin ”Kompensation”.

Europcar kommer på tredje plats och är vinnare i kategorin ”Drivmedel och däck” och delad vinnare i kategorin ”Information”.

Avis, Sixt, Statoil och Toyota kommer därefter. Ingen av dessa är ensam vinnare i någon kategori, Toyota är delad vinnare i kategorin ”Information”.

Slutsatser och rekommendationer

Vi drar följande slutsatser utifrån denna femte hyrbilsgranskning:

- **Högre andel miljöbilar men mest dieslar.** Att välja miljöbil som hyrbil är nu mycket enkelt, men det är främst smådieslar. Vi önskar en snabbare omställning till elbilar och laddhybrider, en ny chans för etanolbilar och gasbilar där det är rimligt.
- **Information med brister.** Information om bilens klimatpåverkan kan fortsatt förbättras, med stora skillnader mellan bolagen. Däremot har alla bolag blivit bra på att informera om sparsam körning. Vi önskar att man i bokningsögonblicket ska kunna veta den faktiska klimatpåverkan från bilen man bokar.
- **Kvarvarande klimatpåverkan.** Arbetet med att erbjuda klimatkompensation är fortsatt i sin linda, och inkluderas enbart i vissa firmors kampanjer. Vi önskar att det ingår, i andra hand att det erbjuds mer aktivt än idag, och av alla firmor.
- **Minskad bilkörning behöver stimuleras.** ”Fria mil” minskar i omfattning, men med stora skillnader mellan bolagen och mycket arbete kvar. Vi önskar att begreppet helt försvinner. Samåknings tjänster är ännu nästan helt oprövat i branschen, och det är symptomatiskt att Miljöbästa Hyrbilsbolag har kommit längst på detta område. Här önskar vi se fler kreativa initiativ.
- **Andra transportslag på marginalen.** Hyrbilsfirmorna börjar erbjuda cyklar, elmopeder och liknande, men det är fortsatt en liten nischprodukt. Det bör bli lik naturligt som att hyra en bil, och det bör enkel gå att kombinera.

Enkätfrågor och poängsättning

1. Hur stor andel (%) av er totala personbilsflotta (fyrhjuliga, fordon under 3,5 ton) är miljöbilar enligt Vägverkets nuvarande definition (förnybara drivmedel exkl. särskilt bränsleförbrukande fordon, bensin och dieslbilar med CO₂-utsläpp på max 120 g/km)?

1 poäng per 10 %, 100 % ger 10 p

2. Vad är snittutsläppen av koldioxid per körd kilometer för era bilar, enligt officiella certifieringsvärdet (dvs utan reduktion för förnybara drivmedels lägre klimatpåverkan)?

Under 100 g CO₂/km ger 10 p, därefter avdrag med 1 p per 10 g, dvs 190 g CO₂/km ger 1 p

3. Hur hög andel av era personbilar framförs med förnybara drivmedel (etanol, biogas, RME), med el eller med laddhybridteknik?

100 % ger 10 p, därefter avdrag med 1 p per 10 %, dvs 30 % ger 3 p.

4. Hur hög andel av drivmedlen ni själva köpt in är förnybart, exkluderat den befintliga låginblandningen i bensin och diesel?

100 % ger 10 p, därefter avdrag med 1 p per 10 %, dvs 30 % ger 3 p.

5. Hur många elbilar har ni för uthyrning i nuläget?

1 p per elbil upp till max 10 p

6. Framgår bilens klimatpåverkan (CO₂/km) vid bokningstillfället?

5 p om det framgår redan vid bokningstillfället, 3p om det framgår på fakturan

7. Går det att specifikt kräva miljöbil vid telefon- respektive Internetbokning?

5 p om kunden *garanteras* miljöbil, 3 p om den ökade klimatpåverkan från icke-miljöbil kompenseras på något verifierbart sätt när kunden begärt miljöbil men inte fått det

8. Ingår klimatkompensation med externt verifierad aktör av hyrbilen i priset?

5 p om ja för 100 % av bilflottan, 1 p avdrag för varje 20 %, dvs om en kategori hyrbilar som står för 20% av uthyrningen är kompenserad ger det 1 p

9. Erbjuder ni kunderna klimatkompensation mot merkostnad?

5 p om ja för alla kundgrupper och enligt Energimyndighetens rekommendationer (med CDM-projekt eller EU-utsläppsätter), 3 p om enbart för vissa kundgrupper (t.ex. långtidskontrakt), enligt Energimyndighetens rekommendationer *eller* för alla kundgrupper, men inte enligt Energimyndighetens rekommendationer (t.ex. med trädplanteringar eller liknande), 1 p om enbart för vissa kundgrupper (t.ex. långtidskontrakt) och inte enligt Energimyndighetens rekommendationer

10. Hur hög andel av era hyror kompenseras (räknat på dygnshyra)?

1 p för varje 3 % av hyrorna, dvs 9 % ger 3 p, max 5 p

11. Stimulerar ni kunden att köra sparsamt (sk "eco-driving")? Om ja, hur?

3 p om ja, med information i bilen, 2 p om ja, med information som automatiskt når kunden vid hyra och/eller utlämnande av nycklar; 1 p om ja, med information kunden aktivt måste söka upp

12. Hur hög andel av era totala hyror (räknat per dygn) inkluderar fria mil?

10 p för 0 %, 1 p avdrag för varje 10 %, dvs 90% ger 1 p

13. Hur hög andel av era bilar var försedda med dubbfria vinterdäck vintern 2011-12?

3 p för över 75 %, 2 p för 40-75%, 1 p för 15-39 %

14. Stimulerar ni samåkning för att minska det totala antalet körda km?

4 p för system vars omfattning kan verifieras och granskas, 2 p för övriga system

15. Erbjuder ni förutom bilar möjlighet att hyra cykel, elcykel, elmoped, anläggning för distansmöten eller liknande?

5 p om ja, bokas på samma sätt som hyrbil och erbjuds nationellt; 3 p om ja, bokas på annat sätt och/eller finns på vissa orter (precisera vad som erbjuds)